

UNGDOMARS VÄG FRÅN UNGDOMSVERKSTADEN TILL UTBILDNING ELLER ARBETE

Praktikforskning

Jeanette Cronstedt 013503866

Sofie Rikberg 014161809

Helsingfors universitet

20.2.2017

Tiedekunta/Osasto Fakultet/Sektion – Faculty Statsvetenskapliga fakulteten		Laitos/Institution– Department Institutionen för socialvetenskaper	
Tekijä/Författare – Author Sofie Rikberg och Jeanette Cronstedt			
Työn nimi / Arbetets titel – Title Ungdomars väg från ungdomsverkstaden till utbildning eller arbete			
Oppiaine /Läroämne – Subject Socialt arbete			
Työn laji/Arbetets art – Level Praktikforskning		Aika/Datum – Month and year Februari 2017	Sivumäärä/ Sidoantal – Number of pages 34s.
Tiivistelmä/Referat – Abstract <p>Denna praktikforskning görs i samarbete med ungdomsverkstaden KOI och behandlar hur ungdomar som varit vid KOI har hittat sin väg till utbildning eller arbete. Syftet är att kartlägga och få kunskap om vilka faktorer som har hjälpt ungdomarna i denna process. För att fånga syftet har vi tagit fasta på följande forskningsfrågor: 1. Hur ser ungdomarnas livssituation ut idag? 2. Vad ser ungdomarna att ha varit utmaningar med att ta steget ut i studie- eller arbetslivet? 3. Av vem har ungdomarna fått hjälp och stöd? 4. Hur uppfattar ungdomarna den service som de fått från KOI?</p> <p>Materialet består av intervjuer med 7 stycken ungdomar mellan 18 och 26 år som avslutat sin verksamhet vid KOI efter det börjat arbeta eller studera. Intervjuerna utfördes mellan november 2016 och februari 2017. Intervjuerna transkriberades och analyserades därefter med hjälp av innehållsanalys.</p> <p>Ur resultatet framgår det att det är viktigt att inse att man inte är ensam i sin situation, utan det finns flera ungdomar i samma situation. Den egna motivationen och viljan att få ett arbete eller studieplats är en avgörande faktor för att komma vidare. Stöd och hjälp från olika instanser och från KOI har varit betydelsefullt. Även att vänner, familjens och professionellas uppmuntran har fått ungdomarna att söka arbete eller studieplats. En del ungdomar betonar att det kan behövas en push för att komma vidare. Även ungdomarnas egen mognad och utveckling har inverkat på övergången från ungdomsverkstaden till utbildning eller arbete.</p> <p>Med denna forskningsrapport vill vi öka kunskapen hos professionella vid KOI. De professionella kan använda denna kunskap inom ramarna för verksamheten. För ungdomarna vid KOI fungerar de intervjuade ungdomarna i denna studie som erfarenhetsexperter och kan därmed motivera dem att komma vidare till studie- och arbetslivet.</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords Ungdomar, ungdomsverkstad, utbildning, arbete			

Innehållsförteckning

1	INLEDNING.....	1
2	SYSSELSÄTTNING FÖR ARBETSLÖSA UNGDOMAR.....	2
2.1	Arbets- och näringsbyråns arbete med ungdomar	2
2.2	Ungdomsverkstadens funktion inom sysselsättning.....	3
2.3	Ungdomsverkstaden KOI.....	4
3	TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER.....	5
3.1	Livslopp perspektivet.....	5
3.2	Övergångsteorin	5
3.3	Övergången från ungdom till vuxen ur ett livslopp perspektiv.....	6
3.3.1	Strukturella faktorer i omgivningen.....	7
3.3.2	Individens egna förutsättningar	8
4	FORSKNINGENS SYFTE OCH FORSKNINGSFRÅGOR	8
5	FORSKNINGSPROCESSEN.....	8
5.1	Praktikforskning.....	9
5.2	Kvalitativ intervju som forskningsmetod.....	10
5.3	Material insamling.....	11
5.4	Innehållsanalys	11
5.5	Etiska aspekter.....	12
6	VÄGEN FRÅN UNGDOMSVERKSTADEN TILL UTBILDNING ELLER ARBETE	13
6.1	Ungdomarnas livssituation idag	13
6.2	Svårigheter med att hitta vägen in i utbildning och arbete	14
6.2.1	Individuella utmaningar.....	14
6.2.2	Strukturella utmaningar.....	16
6.3	Stöd och hjälp ungdomarna har fått för att komma vidare	17
6.3.1	Instanser som ungdomarna varit i kontakt med	17
6.3.2	Verksamheten vid KOI	19
6.3.3	Ungdomarnas sociala nätverk	21
6.3.4	Ungdomarnas egna förutsättningar och resurser	21
7	DISKUSSION	22
7.1	Forskningsprocessen	22
7.2	Konklusion	23
	REFERENSER	26
	BILAGOR.....	29

Bilaga 1: Informationsbrev	29
Bilaga 2: Samtyckesblankett.....	30
Bilaga 3: Intervjuguide.....	31
Bilaga: 4	32

1 INLEDNING

Arbetslöshet, särskilt bland ungdomar, är ett problem i dagens samhälle. Arbetslöshetsprocenten bland unga i Finland har stigit under de senaste åren och antalet unga som behöver utkomststöd har ökat på flera håll i landet. Enligt statistikcentralens senaste undersökning gjord i augusti 2016 så finns det 38 000 ungdomar i åldern 15-24 som är arbetslösa och inte går i skolan. (Statistikcentralen 2016 a, b & Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimisto 2015) Ungdomsarbetslöshet är med andra ord ett aktuellt ämne som berör hela landet och framför allt berör det vår framtid, vårt välmående och vår ekonomi.

För en ung person är det viktigt att kunna känna sig delaktig och att ha en ändamålsenlig sysselsättning. Att vara arbetslös utgör en risk för både kroppslig och psykisk ohälsa, samt för försämrade hälsovanor. Arbetslösheten har även sociala konsekvenser och ökar risken för utslagning. De effekter arbetslösheten har på individen är speciellt skadliga för ungdomar, som är i som en kritisk fas i övergången mot vuxenblivande och inte ännu har utvecklat en fast yrkesidentitet. Att ungdomar är arbetslösa drabbar inte bara den enskilda individen negativt utan även samhället. Ungdomsarbetslöshet och utslagningen som det kan medföra, kan ses som ett strukturellt och samhällsekonomiskt problem. Det är dyrt för samhället, dels eftersom antalet socialbidragstagare ökar och dels på grund av hälsoeffekterna som arbetslösheten orsakar. Ur ett förebyggande samhällsperspektiv är det därför viktigt att få in ungdomarna i studie- och arbetslivet. (Angelin 2009, 21, 27 & Leinonen 2012, 6)

Reformeringsprogrammet Europa 2020 - strategin (Finansministeriet 2014, 10) framhäver vikten av att förebygga utslagning bland ungdomar genom olika åtgärder. Både ungdomslagen (76/2006) och ungdomsgarantin kan ses som åtgärder som strävar efter att förstärka ungdomars delaktighet i samhället och att förebygga utslagning. Ungdomsgarantin utgörs av ett samarbete mellan statliga och kommunala myndigheter, näringslivet samt organisationer. Den ungdomsverksamhet och ungdomspolitik som kommunerna upprätthåller innefattar bland annat fostrande handledning av unga, möjligheter till fritidssysselsättning, stöd för ungdomsföreningar och andra ungdomsgrupper samt tjänster som gäller ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete.

Denna praktikforskning görs i samarbete med ungdomsverkstaden KOI i Raseborg. Det har tidigare forskats om, via projekten DelSam, hur man kan utveckla arbetet med unga vuxna som söker sin väg ut i studie- eller arbetslivet. Målsättningarna med projekten har varit att utreda hur stödet för

unga utan arbete och studieplats kunde effektiveras så att de skall komma in i studie- eller arbetslivet. I vår studie ligger fokus på ungdomar som varit vid ungdomsverkstaden KOI och kommit vidare därifrån och hittat sin väg till utbildning eller arbete. Målet är att kartlägga faktorer som ungdomarna själva upplever att ha inverkat i processen då de hittat vägen ut i studie- och arbetslivet. Genom att kartlägga ungdomarnas egna upplevelser av vilka faktorer som varit av betydelse när de hittat sin väg ut i studie- och arbetslivet så vill vi öka kunskapen både hos de professionella vid KOI. De professionella kan använda denna kunskap inom ramarna för verksamheten. För ungdomarna vid KOI fungerar de intervjuade ungdomarna i denna studie som erfarenhetsexperter och kan därmed motivera dem att ta steget vidare och börja studera eller arbeta.

2 SYSSELSÄTTNING FÖR ARBETSLÖSA UNGDOMAR

På grund av individuella eller strukturella orsaker kan det hända att ungdomar inte hittar sin väg till studie- eller arbetslivet. Dessa ungdomar kan anmäla sig som arbetslösa och därmed få stöd från TE-byrån. Ungdomarna kan t.ex. skickas vidare till av kommunen arrangerade ungdomsverkstäder. I detta kapitel redogörs arbets- och näringsbyråns, samt ungdomsverkstädernas verksamhet, där sysselsättningen har en viktig betydelse.

År 2013 trädde ungdomsgarantin i kraft, vars syfte var att främja sysselsättning och förebygga utslagning bland unga (Keränen 2012). Ungdomsgarantin ska stödja ungdomars uppväxt, självständighetsprocess samt livshantering. För att genomförandet av ungdomsgarantin ska lyckas, fordras det ett bra samarbete mellan de statliga och kommunala myndigheterna, näringslivet och vissa organisationer. För att förverkliga ungdomsgarantin används följande metoder: arbetskrafts- och näringstjänster, åtgärder inom utbildningsgarantin, kompetensprogrammet för unga vuxna, ungdomsverkstadsverksamhet, uppsökande ungdomsarbete och rehabiliteringstjänster inklusive kommunala social- och hälsovårdstjänster. (Arbets- och näringsministeriet 2013, 1-2)

2.1 Arbets- och näringsbyråns arbete med ungdomar

Arbetslösa ungdomar kan anmäla sig som arbetslösa arbetssökande till TE-byrån. Senast inom tre månader efter att arbetssökningen inleddes bör TE-byrån erbjuda den unga tjänster eller åtgärder, som skall uppfylla kraven inom ungdomsgarantin. De unga skall erbjudas arbets-, praktik-, studie-,

ungdomsverkstads- eller rehabiliteringsplats. Denna garanti berör unga under 25 år och nyutexaminerade arbetslösa under 30 år. Det centrala i denna service är att göra upp en sysselsättningsplan tillsammans med den arbetslösa. I sysselsättningsplanen kommer man överens om åtgärder som främjar sysselsättning. Arbetslösa arbetssökande ungdomar kan indelas i två grupper. Den första gruppen innefattar de arbetslösa som inte har yrkesexamen. För denna grupp är det önskvärt att skapa vägar som leder till yrkesinriktad utbildning. Den andra gruppen innefattar arbetslösa unga, som har en yrkesinriktad utbildning, men behöver stöd för att komma in i arbetslivet. I båda grupperna är det viktigt att TE-byråns verksamhet är effektiv. (Oivo 2012, 10.)

Tjänster som arbets- och näringsbyråns typiskt erbjuder unga är följande; karriär-, jobbsökar- och arbetsträning, arbetskraftsutbildning, arbets- och utbildningsprövning, startpeng och lönesubventionerat arbete. Med dessa stödtjänster strävar arbets- och näringsbyrån att hjälpa ungdomar att kartlägga alternativen beträffande deras val av yrke, samt stöda ungdomar att komma in på arbetsmarknaden. Med hjälp av lönesubvention kan ungdomarna få möjligheter till arbete och arbetserfarenhet. Utöver de nämnda tjänsterna kan arbets- och näringsbyrån hänvisa ungdomarna till undersökning av hälsotillstånd eller andra, av andra aktörer upprätthålla tjänster (t.ex. FPA), vilka de unga personerna individuellt behöver (arbets- och näringsministeriet 2013, 3-7).

2.2 Ungdomsverkstadens funktion inom sysselsättning

Ungdomsverkstäderna har fått större ansvar gällande förebyggande av marginalisering samt stärkande av ungdomarnas sociala ställning. Ungdomsverkstäderna fungerar som enheter för social sysselsättning med syfte att ge ungdomen ett helhets betonat stöd i vardagen och i anpassning till arbetslivet (Pekkala 2010, 6). Inom den offentliga sektorns servicehelhet placeras ungdomsverkstäderna mellan socialektorns tjänster och den öppna utbildnings- och arbetsmarknaden (undervisningsministeriet 2006). Ungdomsverkstäder ordnas av kommunen och riktar sig till ungdomar upp till 29 år, som är utanför arbets- och studielivet. Unga, som berörs av detta, kan vara i sådana situationer att de avbrutit studierna på andra stadiet, går arbetslösa eller har särskilda svårigheter att få studieplats eller att komma in på arbetsmarknaden. För att få en plats inom ungdomsverkstaden kan ungdomen hänvisas av arbets- och näringsbyrån, socialväsendet, läroanstalter eller ungdomsväsendet. Ungdomarna har också rätt att själva be att bli styrda till verkstaden för att fundera på sin framtid. (Tägström 2014)

Ungdomsverkstäderna ordnar meningsfulla verksamhetsformer som stöttar ungas självkänsla, självständighet och förmåga att ta ansvar över sitt eget liv (Komonen 2010, 137). Främst handlar det om att de unga under en begränsad tidsperiod får arbeta med ett yrke som intresserar dem. Denna period på verkstaden är ett övergångsskede för att komma vidare till utbildning eller arbete. För den unga sätter man upp en personlig plan som består av service- och åtgärdshelheter, vilka motsvarar den ungas mål. Ungdomen har själv en central ställning vid uppställandet av målen och vid utarbetandet av planen för verkstadsperioden. (undervisningsministeriet 2006)

Ungdomsverkstaden erbjuder möjligheter att få stöd i form av arbetsträning och individuell träning inom sysselsättning. Med hjälp av arbetsträning utvecklas den ungas arbetsförmåga samt det kunnande som behövs i arbetslivet. Genom individuell träning stöder man utvecklingen av den ungas funktionsförmåga och förmåga att hantera vardagen. (Pekkala 2010, 17-18). För att uppnå goda resultat är det viktigt att utveckla arbetsmetoder som leder till positiva upplevelser och erfarenheter hos ungdomarna. Det innebär ett handledande arbetssätt och rätt slags stöd för att ungdomarna ska kunna utvecklas till självständiga individer och gå vidare med sina framtidsprojekt. (Komonen 2010, 137).

2.3 Ungdomsverkstaden KOI

KOI är en ungdomsverkstad som grundades år 2012 i Raseborg. KOI erbjuder meningsfull sysselsättning för långtidsarbetslösa inom ramarna för rehabiliterande arbetsverksamhet. För ungdomar som har svårigheter att hitta sin väg till utbildning och arbetsliv kan KOI i Raseborg vara ett alternativ. Detta är en lågtröskel verksamhet för arbetslösa ungdomar i åldern 16-29. Vid KOI har den unga möjligheter att få individuell handledning och stöd, samt olika former av aktivering och sysselsättning (Raseborg). Målet är att hjälpa ungdomarna att se sina starka sidor samt möjligheter inför framtiden, så att de hittar sin väg till utbildning eller arbetsliv.

Ungdomsverkstaden fungerar på så sätt som ett steg för att sänka tröskeln för att komma in i studie eller arbetslivet. Personalen inom KOI består av en verksamhetsledare och tre handledare. Inom samma utrymmen var KOI ligger så finns även uppsökande ungdomsarbete, en socialarbetare och en sysselsättningskoordinator. Av dem kan den unga få stöd och hjälp med frågor som rör t.ex. utbildning, arbete, boende och ekonomi. (ULA-Kompetenscenter)

3 TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER

I denna forskning kommer de ungas övergång till vuxenhet att granskas ur ett livslopp perspektiv, i förhållande till den förändrade arbetsmarknaden samt i relation till den ungas egna förutsättningar för att komma in i studie- eller arbetslivet.

3.1 Livslopp perspektivet

Livslopp perspektivet förenar makro- och mikronivåer genom att fokusera på både yttre samhälleliga strukturer samt på individens egna sociala och psykologiska processer (Henriksson 2016, 7). Livslopp perspektivet betraktar olika livsfaser som en helhet som hjälper till att förstå hur livets olika händelser inverkar på individens livslopp. Bronfenbrenner beskriver att på mikronivån ingår individen själv och dess direkta kontakt och samspel med sina närmiljöer. Närmiljön kan bestå av familj, syskon, vänner, skola och arbetsplats. Makrosystemet utgörs av bland annat lagstiftning, normer och politiska beslut som också kommer att påverka individen. Individens livserfarenheter skapas inte enbart av individen själv utan i direkt växelverkan med samhället. Det är inte bara den ungas egna val som avgör hur livssituationen ser ut, utan händelserna kan ha påverkats av yttre orsaker och samhällsförändringar. Både livsfaserna och även ålderskategorier utgör därmed ett socialt fenomen vars innebörd kan definieras socialt, kulturellt och är sammankopplat med makt i samhället. I och med att ålderns innebörder är socialt konstruerade så inverkar åldern på individens beteende, vad individen kan förväntas ha för relationer i en viss ålder samt vad individen gör, vilket kan knytas samman med livserfarenheter. Vidare menar Bronfenbrenner att livsstilar, värdesystem och resurser är faktorer som kan förklara olika individers förutsättningar. (Roberts 2009, 20; Närvänen 2009, 18, 25-26 & Andersson 2013, 204, 214)

3.2 Övergångsteorin

En övergång kan beskrivas som när en fas i livet övergår till en annan fas. Människan är väldigt sårbar under denna process, då det innebär att individen i fråga tar till sig ny kunskap, ändrar beteende och därmed omdefinierar sig själv. Skulle övergången misslyckas utsätts individen för potentiell skada och en ohälsosam coping. Faktorer som påverkar övergångsprocessen utgörs bland annat av förväntningar, kunskapsnivå, miljö och möjligheten att planera. En lyckad övergång leder till bland annat välmående, livskvalitet och självförtroende. (Anderson; Goodman & Schlossberg, 2011, 30-31)

3.3 Övergången från ungdom till vuxen ur ett livslopp perspektiv

Specifikt kan övergångsskedet från ungdom till vuxen kopplas samman med att bli mer självständig, vilket innefattar att flytta hemifrån, skaffa familj, utbildning och arbete. Övergången från ungdom till vuxen ses ofta som en självklar process som alla ungdomar följer. När grundskolan är avklarad hör det till att skaffa sig en vidareutbildning för att sedan komma in i arbetslivet och kunna försörja sig samt att bilda familj. Idag är dock inte övergången alls så självklar som livsloppsperspektivet förutsäger denna övergångsprocess. (Harkko m.fl 2016, 14, 15) Ungdomars övergångar har kommit att bli alltmer mångdimensionella och gå i flera olika riktningar. Övergångsskedet från ungdom till vuxen i det postmoderna samhället har blivit till "vilda zoner" där den traditionella synen på övergången till ett normalt levnadslopp har ändrats till en "jojo" process. (Julkunen, Salovaara 2008, 131-132)

"Jojo" förändringen innebär att övergångarna har blivit mera utdragna och varierande. "Jojo"-processen innefattar därmed i den ungas kontext växlingen mellan skola och arbetsliv. Ungdomen pendlar mellan; utbildning, korta anställningar och perioder utanför både arbetslivet samt utbildningssystemet. För en del ungdomar innebär förändringarna som "jojo" processen medfört ökad frihet medan för andra ungdomar innebär det en ökad social risk och osäkerhet. Ju bättre resurser och högre utbildning ungdomar har desto bättre förutsättningar har de att hantera den osäkerhet och de ökade krav som präglar nutida övergångsmönster. (Olofsson, Lundahl 2013, 738–739) Nedanstående bild beskriver "jojo"-övergången:

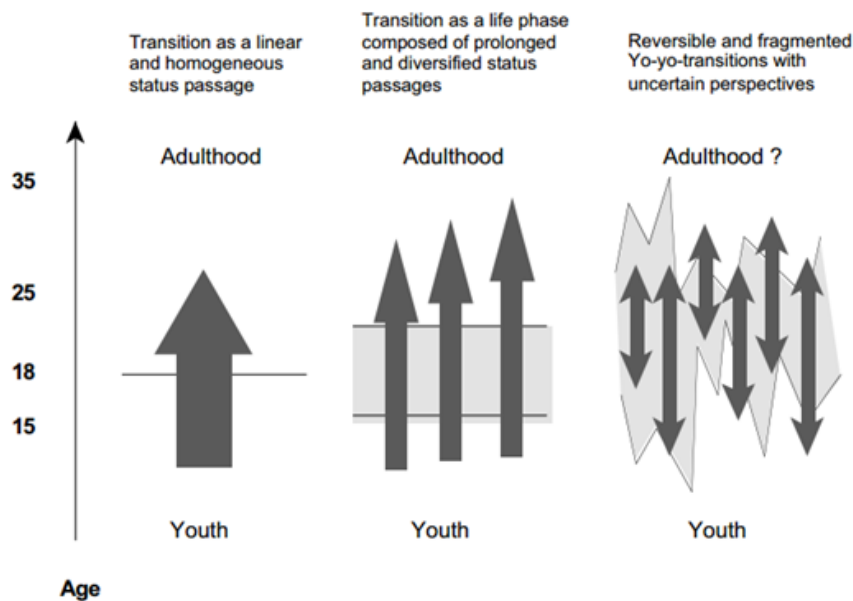

Figure 1 The 'yo-yo-ization' of transitions between youth and adulthood

(Walther 2006, 121-122)

3.3.1 Strukturella faktorer i omgivningen

En orsak till "jojo"-övergången är att villkoren för ungdomar idag på har ändrats många sätt under det senaste årtiondet. På 1990 talet skulle man kunna säga att det kom en vändning i ungdomars övergång till vuxen på grund av massarbetslöshet och den förändrade arbetsmarknaden. (Julkunen, Salovaara 2008, 131-132) Arbetsmarknaden inverkar direkt på livsloppet, arbetskarriär, och att bilda familj. Det kan vara svårt att göra egna val och planera framtiden på grund av den osäkra arbetsmarknaden vilket innefattar kortvariga arbetsförhållanden och allt svårare att få fast anställning. Även utbildning på en högre nivå har kommit att bli en avgörande faktor för att få ett arbete. Detta gör att ungdomar även studerar allt längre idag. Om man har en lägre utbildning eller ingen utbildning alls så är det svårt att komma in på arbetsmarknaden. Att inte vara delaktig i studie- eller arbetslivet kan kopplas samman med en ökad risk för utslagning. (Harkko m.fl 2016, 16-17 & France 2007, 59-60) I och med detta har den offentliga sektorn kommit att få ta ett större ansvar för att överlappa ungdomarnas etableringsproblem till vuxenlivet (Julkunen, Salovaara 2008, 131-132). Även förväntningarna och normer kring hur denna övergångsprocess borde se ut ställer krav på ungdomen (Henriksson 2016, 18). Bronfenbrenner betonar i detta sammanhang samspelet mellan individ och sociala kontakterna i närmiljön. Han menar att inom det sociala nätverket sker det en socialiseringsprocess där individer övertar de åsikter som gäller. Nätverket kan därmed påverka förutsättningarna för att klara av belastningar och påverkar som en följd av detta den ungas egen tillvaro. (Meeuvisse m.fl. 2006, 85-86)

3.3.2 Individens egna förutsättningar

Ur ett individuellt perspektiv är det av betydelse att ungdomens egna personliga mål, resurser och motivation stämmer överens förväntningarna (Henriksson 2016, 7) Även sociala risker som till exempel arbetsförmåga, arbetslöshet och sjukdom kommer direkt att inverka på livsloppet och övergångsprocessen. Huruvida ungdomen klarar att ta sig över sociala risker och arbetsmarknadens osäkerhet beror på de psykosociala färdigheterna. Genom att betrakta händelserna som är kopplade till barndom, ungdom och vuxen så kan man få en bättre bild av steget in i vuxenlivet och vilka möjligheter och eventuella hinder som medföljer. (Harkko m.fl 2016, 16,18)

4 FORSKNINGENS SYFTE OCH FORSKNINGSPRÅG

Målet med verksamheten vid KOI är att stöda och hjälpa ungdomarnas övergång till utbildning eller arbete. Ungdomsverkstaden fungerar på så sätt som ett steg för att sänka tröskeln för att komma in i studie- eller arbetslivet. Det har dock visat sig att steget att från att ha varit vid KOI till att börja studera eller att etablera sig på arbetsmarknaden är fortfarande utmanande. KOI utgör en trygg miljö där ungdomarna får stöd och handledning av personalen. Väl ute i studie- eller arbetslivet tvingas ungdomarna att bli mer självständiga och stå på sina egna ben. Syftet med denna studie är därför att kartlägga och få kunskap om vilka faktorer som ungdomarna själva upplever att ha hjälpt dem att komma vidare ut i studie- eller arbetslivet. För att fånga syftet har vi tagit fasta på följande frågeställningar:

1. Hur ser ungdomarnas livssituation ut idag?
2. Vad ser ungdomarna att ha varit utmaningar med att ta steget ut i studie- eller arbetslivet?
3. Av vem har ungdomarna fått hjälp och stöd?
4. Hur uppfattar ungdomarna den service som de fått från KOI?

5 FORSKNINGSPROCESSEN

I detta kapitel redogör vi för hur vi går tillväga för att få svar på våra forskningsfrågor. Vi lyfter fram vad praktikforskning innebär och hur vi har samarbetat tillsammans med KOI. Vi beskriver

vår forskningsprocess där det framkommer hur vi har arbetat i par och hur vi har fått tag på våra informanter. Dessutom förklarar vi vad det innebär att göra intervju och hur vi har gått till väga i analysen. Till sist betonar vi etiskt övervägande som bör tas i beaktande när vi gör kvalitativa intervjuer.

5.1 Praktikforskning

Praktikforskningen innebär att man studerar ett fenomen, som är kopplat till den sociala praktiken (Satka m.fl. 2005,11–12). Utgångspunkten inom praktikforskningen är att studera problemområden utgående från experter, kunder eller brukare. Detta sker i samarbete med de olika aktörerna som deltar i forskningen. I samarbetet kan alla lära sig något nytt och bidra i förändringsprocessen. Deltagarna kan vara med i problemformuleringen, dvs. vad som ska forskas, utredas eller förbättras (Satka m.fl. 2016, 8, 10-11). I vår forskningsprocess har vi tillsammans med ungdomsverkstadens KOI:s personal funderat på problemområdet. Vi fick delta på ett gemensamt möte med personalen i början av oktober 2016, där vi funderade tillsammans på olika alternativa problemformuleringar. KOI:s personal ansåg att det mest aktuella problemområdet för tillfället är ungdomarnas övergång från KOI till arbete eller studielivet. Personalen upplever att de unga ofta vill stanna kvar i KOI:s trygga miljö och steget utanför verkstaden känns utmanande. På KOI sker det också framgångsrika övergångar från verkstaden till arbets- eller studielivet. Det är unga som kan ha en mångproblematisk bakgrund, men har hittat sin väg vidare från verkstaden. Efter vår träff på ungdomsverkstaden KOI, så lade vi upp en forskningsplan som sedan godkändes av vår huvudansvariga handledare. I denna plan framkommer forskningens syfte, teori samt hur vi som praktikforskare kommer att utföra vår studie i samråd med verkstaden KOI. Denna plan vidarebefogades till ungdomsverkstaden KOI, i samband med ansökan om forskningstillstånd i slutet av oktober 2016.

I denna praktikforskning valde vi att arbeta i par för att kunna studera forskningsämnet ur flera perspektiv. Vi har både arbetat enskilt samt gemensamt på vissa delområden inom forskningen. Sofie har fokuserat på teorin livsloppsperspektiv, medan Jeanette har fokuserat på övergångsteori. Mycket samarbete har krävts, eftersom en del områden är ihopkopplade med andra. För att få ihop forskningstexten har vi använt oss av Google docs och haft gemensamma träffar. Under våra träffar har vi diskuterat och reflekterat över forskningsprocessen och forskningsvalet. Intervjuerna fördelades så att den ena intervjuade tre ungdomar och den andra intervjuade fyra ungdomar.

Analysen gjordes tillsammans eftersom vi då kan få fram individperspektivet och samhällsperspektivet inom forskningen.

5.2 Kvalitativ intervju som forskningsmetod

Inom praktikforskning är mötet med brukarna betydelsefullt. Brukarna får en känsla av att de är delaktiga och att deras berättelse blir hörd. (Satka m.fl. 2016, 24) I vår forskning studerar vi brukar perspektivet. Brukarna får berätta sin egen berättelse om hur de har kommit vidare i sin livssituation. Med hjälp av metoden kvalitativ forskningsintervju studerar vi de ungas erfarenheter över hur de har fått arbete eller studieplats.

Den kvalitativa forskningsintervjun försöker förstå världen från undersökningspersonernas synvinkel, utveckla mening från deras erfarenheter, avslöja deras levda värld (Kvale & Brinkmann 2014,17). Intervju är en metod som kan användas när forskaren vill få inblick i saker som människors åsikter, uppfattningar, känslor och erfarenheter. Intervju är dessutom lämplig metod för att producera djupgående och detaljerad information. Denna djupgående information kan samlas av ”nyckelpersoners” kunskap. (Dencombe 2009, 232, 267). Våra nyckelpersoner (aktörer) i intervjun är unga som har kommit vidare från verkstaden och fått studie- eller arbetsplats. Det är unga som har avslutat sitt klientskap på rehabiliterande arbetsverksamheten KOI för ett år sedan eller längre. Dessa nyckelpersoner kan ge information om sina erfarenheter om vad som hjälpt dem att få arbets- eller studieplats.

Vår intervju bygger på semistrukturerade (halvstrukturerade) frågor. Vi använder oss av en intervjuguide, som bygger sig på en rad teman och huvudfrågor. Den semistrukturerade intervjun utgår från att intervjuaren arbetar med en intervjuguide, där teman och en rad huvudfrågor är definierade på förhand. I denna intervjuguide finns utrymme för avvikelser från guiden i intervjusituationen, detta utrymme då ifall intervjupersonerna skulle ta upp oväntade intressanta ämnen. (Justesen & Mik-Meyer 201,46–47). De teman som vi tar upp i intervjuguiden utgår från våra forskningsfrågor. De teman som vi behandlar är följande; ungdomarnas livssituation, utmaningar att ta steget ut till studie- eller arbetslivet, hurdant stöd och hjälp har ungdomarna fått samt hur de upplever KOI:s verksamhet (Bilaga 3).

5.3 Material insamling

I början av november 2016 fick vi forskningstillstånd av KOI:s enhetsansvarige. Därefter började personalen vid KOI söka efter informanter som var villiga att ställa upp på intervju. Tack vare KOI:s personal nådde vi ungdomar som kommit vidare från KOI till arbets- eller studielivet. Denna procedur utgick från att personalen på KOI hade ett möte där de gick igenom verksamhetens deltagarlista. På basen av deltagarlistan, samt egna arbetserfarenheter av unga som kommit vidare, kontaktade de ungdomar. Från processen föll bort sådana ungdomar som avbrutit sina studier eller arbete. Personalen fick kontakt med nio stycken ungdomar som var villiga att ställa upp för intervju. Med dessa ungdomars samtycke gav personalen ungdomarnas kontaktuppgifter vidare till oss. Av dessa ungdomar ställde sju stycken upp för intervju. Intervjuerna utfördes i december 2016 och i januari 2017 på ungdomsverkstaden KOI samt på ungdomsgården.

5.4 Innehållsanalys

Vårt insamlade material analyseras med hjälp av innehållsanalys. Innehållsanalysen är systematisk i sitt tillvägagångssätt och den ger även en viss rörelsefrihet. I analysen av materialet ska vissa steg följas för att kriterierna ska uppnås. (Tuomi & Sarajärvi 2009,107) Med hjälp av detta systematiska tillvägagångssätt kan forskaren lättare identifiera mönster och teman för att kunna beskriva ett specifikt fenomen inom det empiriska materialet (Forssberg och Wikström 2003, 246). I vår analys av materialet har vi valt att följa Jacobsens (2012) instruktioner gällande innehållsanalys.

Innehållsanalysen är en teknik där materialets data delas in i teman och kategorier. Genom att tematisera konstaterar man hur flera ord, meningar och avsnitt bildar en meningsbärande enhet inom ramen för texten som en helhet. Tematisering betyder att reducera en text till en uppsättning tematiska enheter. Till följande söker man kategoriseringar som kan skapa struktur i texten. Detta innebär att man samlar teman i grupper. Kategorier är det instrument som man behöver för att kunna säga att data liknar varandra eller skiljer sig från varandra, dvs. data behandlar samma tema eller belyser olika teman. För att skapa kategorier kan man använda sig av det material som kommer fram i intervjun eller från intervjuguiden som har planerats på förhand. Efter kategoriseringen ifylls kategorierna med innehåll, dvs. illustrerar dem med citat. Då gör man ett urval av citat ur intervjun och låter detta belysa vad en intervjuperson säger om den definierande kategorin. Till följande jämför man intervjuerna och letar efter skillnader och likheter mellan dem. Till sist försöker man hitta en förklaring till dessa skillnader. (Jacobsen 2012, 139, 146–152)

Efter att vi hade transkriberat våra sju intervjuer påbörjade vi analysen med stöd av våra forskningsfrågor och teman från intervjun. Efter att ha läst vårt insamlade material flera gånger, så kom vi fram till koder som belyser våra kategorier. Inom kategorin ungdomarnas livssituation framkom koder som beskriver vad ungdomarna gör idag. I kategorin utmaningar beträffande arbete eller studieplats framkom koder som beskriver ungdomarnas individuella och strukturella utmaningar. Inom kategorin stöd och hjälp framkom följande koder i materialet; instanser, sociala nätverk och ungdomens egna utveckling. Till vår sista kategori KOI använde vi koder som beskriver ungdomarnas syn på verksamheten och hur KOI har hjälpt dem framåt. Vi har plockat citat från texten för att beskriva materialets kategorier. Med hjälp av en tabell fick vi struktur gällande materialets innehåll samt koder (Bilaga 4).

5.5 Etiska aspekter

I vår forskningsprocess följer vi de etiska principerna. Det finns tre grundläggande forskningsetiska krav. Dessa är forskningspersonernas självbestämmande rätt, undvikande av skador, personlig integritet och dataskydd. Respekt för självbestämmande rätten innebär att forskningspersonerna ger informerat samtycke över att de deltar frivilligt i undersökningen. Forskningspersonerna ska få tillräckligt med information om forskningens innehåll och syfte. För att undvika skador bör forskningspersonerna bemötas med respekt och forskningsresultatet bör skrivas så att den tar hänsyn till dessa personer. (Forskningsetiska delegationen 2009, 5-8) Forskningspersonerna har också rätt till privatliv. Genom anonymitet ska det vara omöjligt att koppla samman information med uppgifter om enskilda individers identitet. (Jacobsen 2007, 24–25) Det insamlade materialet ska skyddas konfidentiellt. Det ska också framgå hur forskningen publiceras och hur materialet sparas eller förstörs efter forskningen. (Forskningsetiska delegationen 2009, 9–10) Personalen vid KOI använder sig av vårt informationsbrev när de kontaktar de ungdomarna. I informationsbrevet framlyfts kortfattad om forskningens syfte och att det är frivilligt att delta (Bilaga 1). De unga som vill ställa upp för intervjun får fylla i en samtyckes blankett (Bilaga 2). I denna blankett godkänner de unga att vad de säger i intervjun får användas till forskningen och de har rätt avbryta intervjun när de känner för det. I intervjun strävar vi efter att möta de unga respektfullt och materialet kommer att skyddas konfidentiellt. Inför intervjuforskningen kan det vara utmanande att lova fullständig anonymitet för intervjupersonerna p.g.a. att de flesta känner varandra i Raseborg.

6 VÄGEN FRÅN UNGDOMSVERKSTADEN TILL UTBILDNING ELLER ARBETE

I detta kapitel presenteras forskningsresultatet. För att skapa en helhetsbild av vilka faktorer som har hjälpt ungdomarna att ta steget ut i studie- eller arbetslivet, så kommer vi att betrakta detta fenomen utgående från individen själv och utgående från yttre samhällsliga faktorerers inverkan (Henriksson 2016, 7). Vi kommer även att göra kopplingar till de teoretiska utgångspunkterna samt till kapitlet om sysselsättning för arbetslösa ungdomar. För att försäkra ungdomarnas anonymitet så kommer vi att tala om "ungdomar" i denna presentationsdel. Vi har även valt att inte ange kön för att försäkra att ungdomarna inte skall kunna identifieras. Vidare så anser vi att könet inte heller är relevant i sammanhanget vilka faktorer som hjälpt ungdomar att komma vidare. Gemensamt för alla ungdomar som vi intervjuat är att de har varit vid KOI från 3 månader upp till 1,5 år under åren 2013-2016 och efter det har avslutat sin verksamhet där. Ungdomarna har delats in i tre åldersgrupper; 18-20 år, 21-23 år och 24-26 år. Detta baserat på att Närvännen (2009, 25-26) betonar att åldern är ett socialt fenomen och kan kopplas samman med vad människor gör. Beroende på ålder så har individen därmed olika erfarenheter och förväntade beteenden. Eftersom åldersintervallet mellan ungdomarna i denna studie är från 18-26 år, så är det av betydelse att dela in ungdomarna i mindre åldersgrupper för att specifikt kunna belysa upplevelser som är sammankopplade med ålder och utveckling.

6.1 Ungdomarnas livssituation idag

Ungdomarna beskriver sin livssituation utgående från sysselsättningsaspekter som jobb och studier samt boende. Harkko m.fl. (2016, 14) beskriver att dessa aspekter kan kopplas samman med självständighet vilket kännetecknar övergångsperioden från ungdom till vuxen.

De flesta ungdomarna bor ensamma, tillsammans med sambo eller syskon. Fördelningen mellan ungdomar som jobbar och studerar är jämn. En del av ungdomarna är för tillfället varken i studie- eller arbetslivet. En ungdom har just blivit färdig, en annan är vid en ungdomsverkstad, en tredje nämner sin personliga situation som orsak att hen just nu varken studerar eller jobbar.

Ungdomarna som har kommit in i arbetslivet jobbar antingen på heltid eller på deltid. En av ungdomarna har fått fastanställning. De ungdomar som håller på att studera eller redan har avlagt en examen, berättar att de går/har gått vuxenutbildning, yrkesskola eller utbildning på grundskolenivå för att höja vitsord. Ungdomarna som studerar eller just blivit färdiga berättar att de har konkreta

mål efter avklarade studier. En ungdom berättar att målet är att komma in på en vidare utbildning, en annan ungdom (24-26 år) önskar sig ett specifikt jobb;

”Jag har alltid velat jobba på just den där [arbetsplatsen] det är nog mitt mål. Om jag skulle slippa dit skulle det vara så bra.”

Övergången från ungdom till vuxen enligt livsloppsperspektivet kännetecknas av grundskola, vidareutbildning och sedan arbete. Dock har ungdomars övergångsprocess idag kommit att gå i flera olika riktningar och utgör en ”jojo”-process. (Olofsson, Lundahl 2013, 738). Detta kan kopplas samman med problematiken kring att få ett arbete vilket ett par ungdomar som studerar eller just blivit färdiga tar upp. Om man inte hittar en arbetsplats hamnar man att studera om. En ungdom (20-23år) har redan en utbildning innan nuvarande studier men har varit tvungen att skola om sig eftersom det inte funnits arbete inom yrkesbranschen;

”Det fanns inte många jobbplatser, så jag var tvungen att hitta ett nytt yrke som var intressant och hoppas på att det skall finnas jobb inom den branschen”.

En stor del av ungdomarna berättar att de blivit välemottagna på studie eller arbetsplatsen som de fått efter att de varit vid KOI. Även betydelsen av en god social samvaro och vänner är faktorer som ökat trivseln. En ungdom (18-20 år) som är nöjd med sin studieplats och beskriver enligt följande;

”Det är helt roligt där. Vi har en bra klass och bra gruppanda.”

6.2 Svårigheter med att hitta vägen in i utbildning och arbete

Även om ungdomarna trivts överlag efter att de fått studie- eller arbetsplats så har det även funnits utmaningar i samband med detta. Resultatet visar att det finns både individuella och strukturella faktorer som gjort att vägen från KOI till arbets- och studielivet varit utmanande.

6.2.1 Individuella utmaningar

Vid en övergång, så ändrar den nuvarande livssituationen till en annan. Detta innebär en förändring som gör att det kräver en omställning från individens sida (Anderson; Goodman & Schlossberg, 2011, 30) Specifika svårigheter i samband med övergången från KOI till utbildning eller arbete är enligt ungdomarna att hitta nya rutiner och att anpassa dygnsrytmen enligt arbetsplatsens eller

studieplatsens krav. Vid KOI har det varit mera fritt och dagen har anpassats enligt varje ungdoms enskilda behov. Att komma in i studie- eller arbetslivet innebär fasta tider och längre arbetsdagar. En ungdom (20-23 år) lyfter fram att steget från att ha varit vid KOI till att börja studera var stort samtidigt som det även var roligt;

”Kastet från att ha varit vid KOI till utbildningen var stor. Jag hade ändå hunnit vara vid KOI 3-4 månader. Det var tidig väckning och mycket längre dagar jämfört med vid KOI. Måndag till fredag jobb och större krav från arbetsplatsen. Men jag trivdes nog på ett sätt. Det var roligt att lära sig nya saker och lärarna var trevliga”.

En annan ungdom (24-26 år) uttrycker samma sak;

”Det som gjorde det svårt, var då jag inte haft något på två år, inte behövt stiga upp tidigt eller göra något. Det är ju svårt att då mittiallt börja jobba fem dagar i veckan.”

Ur ungdomarnas berättelser går det att avläsa, att tro på sig själv och att de klarar av att börja studera eller jobba, är en utmaning. Från att ha varit vid KOI, i en trygg miljö hamnar de nu att bli mera självständiga. En Ungdom (20-23 år) förklarar;

”Visst hade jag kommit mera på fötter men var ännu lite ostadig. Jag funderade om jag själv var redo för det”.

Att hitta motivationen är en avgörande faktor för en lyckad övergång vilket är en utmaning för en del av ungdomarna (Henriksson 2016, 7). Utgående från ett par ungdomars berättelser går det att tolka, att de finns ett behov av stöd för att komma över tröskeln och söka studieplats. Ett par av ungdomarna (18-20 år, 20-23 år) lyfter fram att de inte haft tillräckligt med motivation för att söka en studieplats innan KOI.

Ungdomarnas egen livssituation är även en faktor som gjort att det är svårt att börja studera eller jobba. Även att ta sig vidare från studieplatsen ut i arbetslivet är en utmaning. Robets (2009, 20) och Harkko m.fl (2016, 16) tar båda upp att det inte bara är ungdomens egna val som avgör hur livssituationen ser ut, utan händelserna kan ha påverkats av yttre orsaker och sociala risker som till exempel arbetsförmåga, arbetslöshet och sjukdom. Detta lyfter en ungdom (20-23 år) fram, att just vid övergångsskedet hände flera negativa händelser i livet, vilket gjorde att hen inte orkade ta sig vidare och börja jobba. Det blev en paus, men så småningom började hen komma på fötter igen. En

annan ungdom inom samma ålderskategori upplevde även att livssituationen i samband med att inte ha någon inkomst var en utmaning. Detta eftersom det begränsar möjligheterna.

Även kunskapsnivån påverkar övergångsprocessen (Anderson; Goodman & Schlossberg, 2011, 30) Resultatet visar att språket och okunskap gällande egna rättigheter gör det svårt att hitta en arbetsplats. Det finska språket kommer upp som en utmaning. En ungdom (24-26 år) förklarar;

”Min största svaghet e ju att jag har dålig finska. Det kommer ansökningar på finskan, så det är inte riktigt min starka sida”.

6.2.2 Strukturella utmaningar

Ungdomarna lyfter även fram utmaningar som är kopplade till strukturella orsaker.

Arbetsmarknadens förändring och begränsade möjligheter att få ett arbete är en faktor som inverkar direkt på den ungas livslopp. På grund av den osäkra arbetsmarknaden är det svårt att planera framtiden och göra egna val. (Harkko m.fl 2016, 16-17) En stor utmaning är att få ett arbete, speciellt inom sitt eget utbildningsområde. Idag är det även svårt att få fasta tjänster och de flesta arvbeten är korta eller längre vikariat.

En ungdom (24-26 år) lyfter konkret fram oron över att det inte skall finnas jobb. Ett annat problem som kommer upp är att det tar lång tid för arbetsgivaren att svara på ansökan, om man överhuvudtaget får ett svar. På så sätt hamnar man att leva i ovisshet om man kommer att få jobbet som man sökt eller inte. En ungdom i samma ålderskategori förklarar;

”Men av en del av dem (arbetsgivarna) har jag inte riktigt fått ngt svar. Det är kanske till och med det värsta. Kanske, lite under en månad fick jag vänta. Det var ungefär tillräckligt aha jag får inte det här jobbet typ.”

Resultatet visar även att bostadsproblem påverkar både arbete och studier. Det är svårt att hitta bostäder inom rimlig prisklass. En ungdom (24-26 år) förklarar att studierna blev på hälft av den orsaken att hyran var för dyr;

”Jag iddes inte finansiera bostaden med lån. Det var egentligen därför skolan blev på hälft. Efter det har jag endast jobbat. Såklart borde jag få skolan avklarad, men det är även viktigt att förtjäna pengar.”

Även bostadsorten och kommunikationsmöjligheterna inverkar på möjligheterna att kunna jobba eller studera. Eftersom det är så svårt att få arbete, så gör det att man hamnar att söka sig allt längre bort från egen bostadsort. Speciellt utmanade kan det vara om arbetet innebär skiftesarbete och oregelbundna arbetstider. Ifall det inte går allmänna kommunikationsmedel förutsätter det att man har körkort och tillgång till bil.

6.3 Stöd och hjälp ungdomarna har fått för att komma vidare

I och med den förändrade arbetsmarknaden och svårigheterna att få jobb, så har bland annat den offentliga sektorn kommit att få ta ett större ansvar genom olika stödåtgärder åt ungdomar (Julkunen, Salovaara 2008, 131-132). I intervjun berättade ungdomarna hurudan stöd och hurudan hjälp som de har fått för att få ordning på sin livssituation och för att komma vidare ut i studie- eller arbetslivet. De har fått hjälp från olika instanser, via verksamheten vid KOI och tack vare av stödet och uppmuntran från sitt sociala nätverk. En del ungdomar lyfter även fram att de själva har mognat och utvecklats vilket har lett till att de kommit vidare. En ungdom (24-26 år) förklarar hur hen stegvis har kommit framåt i livet och fått ett arbete;

”Innan jag tog stegen utåt, så har vännerna hjälpt mig. Sedan kan man inte annat än hjälpa sig själv, när myndigheterna och andra ställer krav... Det var KOI som först hjälpte mig med att få dygnsrytmen så att jag skulle vara redo för arbete. Sedan detta arbete naturligtvis, det har varit motiverande, jag har fått rutiner och lön. Ja nog för livet sedan framåt”

6.3.1 Instanser som ungdomarna varit i kontakt med

Utgående från ungdomarnas berättelser framgår det att de flesta varit i kontakt med olika instanser som arbets- och näringsbyrå (Te-byrå), social byrå, Folkpensionsanstalten (FPA). En del har även fått hjälp från skolan, ungdomsgården samt mentalbyrå. Från socialbyrå och FPA har ungdomarna fått ekonomiskt stöd, medan från skolan och ungdomsgården mera praktisk hjälp. Dessa instanser eller organisationer är viktiga med tanke på att främjandet av sysselsättning och förverkligandet av ungdomsgarantin (Arbets- och näringsministeriet 2013, 1–2).

Resultatet visar att just lärare, ungdomsarbetare och professionella på mentalbyrå har gett ett betydelsefullt stöd åt ungdomarna. Ungdomarna beskriver att de har fått hjälp av dessa när det har

varit i en svår situation. De professionella har även fått ungdomarna att försöka tänka framåt. Två ungdomar (18–20 år) beskriver lärarna som trevliga och att de hjälper till i skolan när det behövs. Även att få beröm och uppmuntran upplevs som ett viktigt stöd;

”Jag gick först till TE-byrån på intervju, eftersom min fördotta lärare och ungdomsarbetaren uppmuntrade mig. De berättade dessutom vad det lönar sig att göra för att komma till KOI. Jag var motiverad att komma hit (till KOI) eftersom jag började bli uttråkad av att bara sitta hemma och inte ha något att göra”

TE-byrån beskrivs överlag som en länk till KOI. Via TE-byrån har ungdomarna fått en plats vid KOI. Detta framkommer också i Tägströms artikel (2014) där TE-byrån är en instans som kan hänvisa ungdomar vidare till en verkstad. Ungdomarna har dock olika erfarenheter av huruvida TE-byrån har hjälpt dem. Fyra ungdomar upplever att de inte alls fått någon hjälp därifrån, medan övriga ungdomar upplever att de fått någon form av hjälp eller stöd. Det går att avläsa från en del av ungdomarnas berättelser att TE-byrån upplevs som ett tvång. En ungdom beskriver TE-byrån som en plats dit man måste komma en gång per månad, även fast motivationen saknas helt och hållet. Flera ungdomar lyfter fram att det är svårt att få kontakt med TE-byrån och att man själv är tvungen att vara aktiv för att få svar. En ungdom (18–20 år) förklarar;

”Jag fick inte tag på någon vid TE-byrån, vilket inte var till en fördel. När jag själv var motiverad och tog kontakt med TE-byrån fick jag som svar; att vi svarar eller ringer tillbaka senare”

Inom TE-byrån erbjuds olika tjänster för att hjälpa ungdomar att kartlägga alternativen gällande val av yrke och att stöda dem så att de skall komma in på arbetsmarknaden (Arbets- och näringsministeriet 2013, 3–7). Den hjälp som ungdomarna fått från TE-byrån är bland annat att söka arbetsplatser och praktikplatser, samt tillgång till arbetspolitiska verktyg som till exempel Sanssi-kortet. En ungdom poängterar just betydelsen av att få en praktikplats och därmed arbetserfarenhet.

En del ungdomar upplever det har varit mycket pendlande mellan olika instanser och krävts mycket pappersarbete. En ungdom (21–23 år) beskriver följande;

”Nog har jag varit i kontakt med ganska många platser, för att klara mig månadsvis när jag var arbetslös”

6.3.2 Verksamheten vid KOI

Hjälpen och stödet från KOI upplevs som betydelsefullt för att komma vidare. Ungdomar anser att KOI förberett dem inför arbete eller utbildning. Komonen (2010, 137) poängterar hur viktigt det är med arbetsmetoder som leder till positiva upplevelser och erfarenheter hos ungdomar, för att sedan kunna nå goda resultat inom sysselsättning. Största delen av ungdomarna anser att de fått tillräckligt med stöd från KOI och att detta är ett ställe dit de vill komma tillbaka ifall de blir arbetslösa.

Ungdomarna lyfter fram betydelsen av att ha något att göra under dagarna och att man får hjälp ifall det behövs. Två ungdomar (18–20 år & 24–26 år) förklarar följande;

”Jo, jag fick tillräckligt med stöd (från KOI). Härifrån fick jag den hjälp som jag inte nödvändigtvis skulle annars ha fått”

”Det viktigaste var att det fanns en plats att komma till och där det fanns något att sysselsätta sig med. Dessutom att det fanns personer på plats som kunde hjälpa en framåt. Det var säkert det viktigaste”

Komonen (2010, 137) lyfter fram betydelsen med meningsfulla verksamhetsformer som stöd för ungdomarnas självkänsla, självständighet och förmåga att ta ansvar över sitt eget liv. Ungdomarna beskriver verksamheten vid KOI som mångsidig och meningsfull med ett varierande utbud av aktiviteter så som; idrott, trädgårdsarbete, matlagning, målning, hantverk samt arbetssökning. En varierande verksamhet har även varit till nytta och hjälp för att hitta egna intresseområden.

Ungdomarna uppskattar även att det är frivilligt delta i aktiviteterna och att de själva har möjlighet att påverka vad man gör vid KOI. Vidare visar resultatet att KOI har hjälpt ungdomarna att, hitta rutiner och dygnsrytm, vilket har bidragit till att det är lättare att börja studera eller arbeta. Detta är exempel på arbetsträning, där ungdomarna utvecklar sin arbetsförmåga och sitt kunnande som behövs inför arbetslivet (Pekkala 2010, 17–18). Från KOI har ungdomarna även fått information om olika möjligheter inför framtiden och uppmuntran att själva våga ta eget initiativ. En ungdom (24–26 år) beskriver att hen fått social träning via KOI, att kunna ta kontakt med nya främmande personer är en relevant färdighet inom arbetslivet. En ungdom (24–26 år) beskriver verksamheten vid KOI såhär;

”Jag tycker det var en bra mångsidig verksamhet. Vi hade gymnastik och man fick göra olika saker som man var intresserad av. Dessutom var det inget krav, om man inte ville. Vi hade till exempel trädgårdsland på gården och där fick jag plantera tomater. Så allt sådant som var i mitt tycke

roligt. Man fick göra det som man själv ville, så länge man gjorde något, men nog hade de bra med alltmöjligt och mångsidigt”

Ungdomarna har även fått individuellt stöd och handledning. Flera ungdomar lyfter fram betydelsen av att kunna diskutera med personalen på verkstaden. Peckala (2010, 17–18) poängterar att den individuella träningen är viktig med tanke på utvecklingen av den ungas funktionsförmåga och förmågan att hantera vardagen. Tack vare stödet som ungdomarna har fått, så har det hjälpt dem att bli mera självständiga och fått klarhet över sin livssituation. Vidare berättar en ungdom (21–23 år);

”Allt var väldigt lugnt vid KOI. Man fick göra allt i egen takt. Stödet var perfekt, man fick allt här. Det var bara att säga vad man behövde för stöd och hur mycket. Både handledaren och de andra förstod en. Eftersom alla som är här har sina egna svårigheter och orsaker. Positivt var att alla har kontakt till alla (ex socialbyrå). Stödet kom från både personal och andra ungdomar.”

När man stöder ungdomarna att hitta vägen till utbildning eller arbete så har man vid KOI utgått från ungdomarnas egna intressen. Ungdomarna har själva fått lyfta fram sina åsikter och tankar kring var de vill studera. Vidare har personalen sedan hjälpt till vid själva ansökan om studieplatsen. Ungdomarna har även fått förslag gällande öppna arbetstjänster eller arbetspraktikplatser, vilket ses som en bra sak. Att stödet fortsätter efter att ungdomarna avslutat sin verksamhet upplever alla positivt och att det känns bra att ha någon att vända sig till vid behov. I vissa fall behöver ungdomarna en push från personalen för att komma vidare från verkstaden till studie- och arbetslivet. En ungdom (24–26 år) förklarar;

”Det kändes som om att jag för länge där. Jag kunde själv ha gått tidigare därifrån. De sa nog till mig att försök nu börja få något, vad gör du ännu här, försök nu gå lite framåt i livet, du kan inte vara resten av ditt liv här. De försökte lite skuffa en framåt. När jag hörde om den här utbildningen så var jag väldigt intresserad och tänkte nu kommer jag äntligen framåt.”

Utvecklingsförslag

I samband med intervjun frågade vi ungdomarna om de har eventuella utvecklingsförslag gällande verksamheten. Många ungdomar poängterade att de är nöjda med verksamheten men lyfte med eftertanke fram några tankar. Eftersom det är flera år sedan en del ungdomar varit där kan verksamheten på KOI hunnit utvecklas, men vi har ändå valt att ta upp förslagen. En del ungdomar ansåg att det kunde finnas ännu mera aktiviteter och uppgifter att göra. Ett förslag var att en gång i veckan fokusera på att gå igenom arbetsmöjligheter och arbetsannonser. Andra önskade ännu

tydligare struktur och planering. Ännu mera disciplin samt uppmuntran så att ungdomarna vågar ta steget vidare och pröva sig fram vad som är deras grej skulle vara bra.

6.3.3 Ungdomarnas sociala nätverk

Bronfenbrenner (ingår i Meeuvisse m.fl. 2006, 85-86) lyfter fram att ungdomens nätverk kan påverka förutsättningarna för att klara av utmaningar och därmed påverka ungdomens livssituation. Detta tangerar resultatet där det framgår att familjens och vännernas stöd och hjälp är en faktor som gjort att ungdomarna hittat sin väg till utbildning eller arbete. I familjen är det främst föräldrarna som har uppmanat och stött ungdomen i denna process. Via familjen har det även i enskilda fall varit möjligt att få en ett arbete. Speciellt bland de ungdomar som inte har kontakt med sin familj så vännerna varit viktiga. En ungdom (24-26 år) beskriver hur hen har fått hjälp av sitt sociala nätverk;

“Jo, familjen har alltid varit sådan som har stött mig och många vänner också... De sa att försök nu komma lite framåt i ditt liv. De frågade också ofta att vad vill du göra? gör det som intresserar dig och som du själv tycker om? att försöka på detta sätt komma framåt i ditt liv”

Flera ungdomar berättar att de via sina vänner fått höra om KOI och sedan även vid KOI fått vänner som varit betydelsefulla. Det fick dem att inse att de inte är ensamma i sin situation. Innan de kom till KOI upplevde en del det var ensamt att vara utanför studie och arbetslivet. En ungdom (18-20 år) förklarar;

”Jag var ett halvt år arbetslös och mina vänner som var här (KOI) berättade att de fick mycket hjälp härifrån. Sedan ansökte jag hit.”

6.3.4 Ungdomarnas egna förutsättningar och resurser

Ungdomarnas egen utveckling och mognad inverkar på när det söker sin väg till utbildning och arbete. En ungdom förklarar att ju äldre man blivit desto mer har motivationen kommit tillbaks och viljan att slutföra studierna. Överlag att hitta motivationen är en avgörande faktor. För flera ungdomar utgör lönen en motivationsfaktor till att börja studera eller söka arbete. Ur ett individuellt perspektiv menar Harkko m.fl (2016, 16) att det är det viktigt med personliga mål för att hitta motivationen. Även förmågan att kunna tänka positivt och se framåt även om det finns hinder i vägen är viktigt. En ungdom (24-26 år) förklarar hur viktigt det är att inte ge upp hoppet;

”Framför allt att inte ge upp. Jag menar visst vi lever i ett land som har det lite krångligt, men definitivt att inte ge upp. För det blir inte bättre av att ge upp. Jag tänker jahas, jag fick inte arbete, men då söker jag någon annanstans på nytt. Som jag sa att jag vill ha arbete, ingen skillnad vad det är för hinder”

7 DISKUSSION

I detta kapitel kommer vi att diskutera och kritiskt granska forskningsprocessen. Vi kommer att reflektera över vår roll som praktikforskare samt informanternas upplevelser i forskningen. Vi kommer även att sammanfatta resultatet och föra en avslutande diskussion kring det.

7.1 Forskningsprocessen

I samarbetet med KOI kom det fram att det behövs kunskap om vilka faktorer som hjälper ungdomar i deras övergång från verkstaden till arbets- eller studielivet. Detta ämne upplevdes relevant och aktuellt inom ungdomsarbetslöshet. En utmaning är förstås hur man kan få tag på dessa ungdomar. Med hjälp av anställda från KOI fick vi intervjua 7 ungdomar. Detta var inget slumpmässigt val av informanter, eftersom urvalskriterierna utgick ifrån personalens deltagarlista. Som praktikforskare hade vi inga tidigare erfarenheter om verksamheten KOI eller förhandskunskaper om ungdomarna. Detta kan ge en mer objektiv syn på forskningsämnet. Dock är det svårt att vara helt objektiv när det gäller tillförlitligheten, eftersom den insamlade datan är i viss mån unik, med anledning av den specifika kontexten och de specifika individer som deltar. De semistrukturerade intervjuerna med ungdomarna upplevdes lärorika och varierande. Nästan alla ungdomar var positivt inställda till intervjun och de ville uttrycka sina åsikter gällande det stöd som de fått. Under intervjutillfällena kunde en del av frågornas svar bli på ett ganska ytligt plan, vilket ledde till att vi som intervjuare använde oss av tilläggsfrågor. I intervjun med ungdomarna måste vi som forskare ta hänsyn till att inte kränka ungdomarnas integritet. Det kunde uppkomma situationer där ungdomarnas kroppsspråk och ”inte vet” svar indikerade att de upplevde frågorna som obekväma. Detta ledde till att vi som intervjuare valde att påminna ungdomarna att de har rätt att låta bli att svara på frågorna. Under forskningsprocessen har vi ändrat på vår intervjuguide, med syfte att bättre få fram ungdomarnas åsikter över vad som hjälpt dem att komma vidare.

När det gäller forskningens validitet, har vi utförligt skrivit om de olika skedena som vi gjort under forskningsprocessen. Forskningens validitet är även synlig i citaten, eftersom läsaren kan få inblick

i ungdomarnas åsikter. För att trygga ungdomarnas anonymitet har vi presenterat dem som ”ungdomar”, översatt de finskspråkiga citaten till svenska och valt att inte ange könet på ungdomarna. När det gäller könspektivet kan det dock kritiserats att vi uteslutit det i denna studie, detta eftersom könsroller har kommit att få en allt större betoning inom samhällsvetenskaperna. Beträffande användningen av källor i studien så finns det en del källor som är över tio år gamla, vilket kan kritiserats, men vi anser ändå innehållet i dessa källor relevanta.

Vi upplevde att samarbetet med KOI fungerade bra. Under vårt första besök på KOI blev vi introducerade till verksamheten. Vi fick delta i ett gemensamt möte med personalen där vi tillsammans funderade kring forskningsämnet. Därefter har vi upprätthållit kontakten främst med hjälp av e-post men även haft några träffar i samband med att intervjuerna gjordes. Pararbetet har både varit givande och utmanande. Som ett par har vi kunnat reflektera och stöda varandra under praktikforskningens gång, men det krävs mycket tid och arbete för att få ihop en sammanhängande forskningstext.

7.2 Konklusion

Idag har ungdomstiden blivit längre i den meningen att ungdomar under en mer utsträckt period befinner sig i processen från att gå ung till vuxen. Denna period kan ses som en ”jojo” där ungdomen pendlar mellan utbildning, arbete samt perioder utanför både arbetslivet och utbildningssystemet. I och med denna ”jojo”-process så har den offentliga sektorn allt mer hamnat att stöda ungdomar som är utanför studie- och arbetslivet. Ungdomsverkstäder med lågtröskelverksamhet kommit att bli ett viktigt stöd för ungdomar så att de skall kunna ta sig tillbaka till utbildning eller arbete från perioder då de varken studerat eller arbetat. Denna förlängda ungdomstid har uppstått till följd av strukturella utmaningar så som ökade utbildningskrav och en osäker arbetsmarknad. Arbetsmarknaden kommer direkt att inverka på ungdomars möjlighet att göra egna val och att planera framtiden. Även normer i samhället, förväntningar från omgivningen samt individuella förutsättningar kommer även att påverka huruvida ungdomar hittar vägen till arbete.

Denna praktikforskning behandlar hur arbetslösa ungdomar som varit vid KOI har hittat sin väg till utbildning eller arbete. Syftet är att kartlägga och få kunskap om vilka faktorer som har hjälpt ungdomarna i denna process. Ur resultatet framgår det att främst egna motivationen och viljan att få ett arbete eller studieplats är en avgörande faktor. I och med att de fått information och konkret

hjälp från KOI och en del från TE-byrån, så har processen att ta steget ut i arbetslivet underlättats. En del av ungdomarna hade haft svårt att hitta motivation men genom stödet från KOI så har de hittat intresseområden och därmed motivationen. Andra ungdomar var motiverade men fick inget arbete inom sitt utbildningsområde. Även vänner, familjens och professionellas uppmuntran har fått ungdomarna att söka arbete eller utbildning. En del ungdomar betonar att det kan behövas en push för att komma vidare. Innan några av ungdomarna kom till KOI så saknade de sociala kontakter och var därmed väldigt ensamma, men att via stödet från det sociala nätverket som de har fått från KOI, så har de hittat sin väg till arbete och utbildning. Viktigt har varit att inse att man inte är ensam i sin situation, utan det finns flera ungdomar i samma situation som en själv. Att vara utanför arbetslivet och utbildningssystemet en längre tid gjorde att ungdomarnas dygnsrytm förändrades och rutiner försvann. När ungdomarna fått ordning på dessa så har steget ut i studie- eller arbetslivet varit lättare. Många av ungdomarna betonar även hur betydelsefullt stödet som de fått efter att det har avslutat sin verksamhet vid KOI har varit. Det finns någon som kan hjälpa ifall de har frågor eller det uppstår något problem.

Ungdomarna berättar att det är lätt att komma till KOI, men att ta steget ut från KOI till studie eller arbetslivet är stort eftersom att de trivs vid där. KOI beskrivs som ett ställe där det är roligt att vara och att det är en trygg miljö där. När vi frågade om ungdomarna har utvecklingsförslag gällande KOI:s verksamhet, så kom det upp att ungdomarna önskar till exempel ännu mera arbetsuppgifter, mera disciplin och att personalen pushar dem ännu mera att ta steget framåt. Utgående från detta så går det att tolka att KOI:s verksamhet eventuellt kunde ha ännu starkare koppling till arbetslivet. På så sätt kunde eventuellt även tröskeln att komma ut i studie- eller arbetslivet sänkas. För att ungdomarna skall komma in på arbetsmarknaden behövs allt från praktisk hjälp till hjälp med hur de skall marknadsföra sig som attraktiva arbetssökande. Även ungdomarnas egen vilja och motivation är, som ovan nämnts, en avgörande faktor för att komma vidare. Dock framkommer det ur ungdomarnas berättelser att de prioriterar den ersättning som de får när de är vid KOI framom eventuella korta vikariat eller praktikplatser. Ifall ungdomarna skulle ta emot dessa så hamnar de sedan att söka ekonomiska stöd på nytt igen, vilket inte är värt mödan eftersom det utgör pappersarbete och pendlandet mellan olika instanser. Detta kunde betraktas motstridigt med tanke på att målet är att ungdomarna skall komma ut i studie- eller arbetslivet.

Viktigt är dock att komma ihåg att materialet i denna studie är begränsat och detta utgör endast en del ungdomars upplevelser och erfarenheter. Även som livslopp perspektivet betonar, så är händelser från barndom till vuxen är sammankopplade med varandra. I denna forskning har vi främst fokuserat på övergången och händelser som är kopplade ungdom och vuxen, vilket gör att vårt material är begränsat. Vi hoppas att både de professionella och ungdomarna som är vid KOI kan dra nytta av kunskapen som denna rapport medför.

Till slutet av denna praktikforskningskurs hör att rapporten presenteras för de övriga studerande inom praktikforskningsgruppen. Vår rapport presenterades i slutet av februari 2017. Vi kommer även att presentera våra forskningsresultat vid KOI och dela ut en poster med kort sammanfattad information över studien.

REFERENSER

Andersson, Gunvor (2013) Utvecklingsekologi. Ingår i: Andersson, Gunvor (red.) Perspektiv på sociala problem, 202-216. Lund: Studentlitteratur

Anderson, Mary L; Goodman, Jane & Schlossberg, Nancy, K (2011) Counselling adults in transition. Ingår i: Anderson, Mary L (red.) Adult development theories, 3-36. Springer publishing company. Tillgängligt på: https://books.google.fi/books?hl=en&lr=&id=RMt-aJad5dsC&oi=fnd&pg=PP1&dq=Schlossberg%27s+Transition+Theory&ots=tuLVSSHpTv&sig=-tw3xzshDKrabeOibRmkkdWKGiw&redir_esc=y#v=onepage&q=Schlossberg's%20Transition%20Theory&f=false Hämtat: 30.1.2017

Angelin, Anna (2009) Den dubbla vanmaktens logik. En studie om långvarig arbetslöshet och socialbidragstagande bland unga vuxna. Lund: Lund Universitet.

Finansministeriet (2014) Europa 2020 – strategin. Finlands nationella program, våren 2014. Helsinki: Juvenes Print. Tillgängligt på: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_finland_sv.pdf Hämtat: 11.10.2016

Forsberg, Christna & Wengström, Yvonne. (2003). *Att göra systematiska litteraturstudier*. Stockholm: Natur och kultur

Forskningsetiska delegationen (2009) Etiska principer för humanistisk, samhällsvetenskaplig och beteendevetenskaplig forskning och förslag om ordnande av etikprövning. Helsingfors. Tillgängligt på: <http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/etiskaprinciper.pdf> Hämtad 12.10.2016

France, Alan (2007) *Understanding Youth in Late Modernity*. New York: Open University Press.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimisto (2015) Toimeentulotukea saaneet nuoret. Tillgängligt på: <http://www.nuortenhyvinvointikertomus.fi/indikaattorit/tulevaisuuden-hallinta/toimeentulotukea-saaneet-nuoret> Hämtat: 11.10.2016

Henriksson, Jonna (2016) *Nuorisotyö ja nuorten elämäntilanne*. Tammerfors Universitet

Harkko, Jaakko; Lehtikoinen, Tuula; Lehto, Sarita & Ala-Kauhala, Mika (2016) Onko osa nuorista vaarassa syrjäytyä pysyvästi? Nuorten syrjäytymisriskit ja aikuisuuteen siirtymistä tukeva palvelujärjestelmä. Helsinki: KELA Tillgängligt på: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/170035/Tutkimuksia144.pdf?sequence=4> Hämtat: 30.2.2017

Jacobsen, Dag Ingvar (2007) Förståelse, beskrivning och förklaring. Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete. Studentlitteratur: Danmark

Jacobsen, Dag Ingvar (2013). Förståelse, beskrivning och förklaring. Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete. Lund: Studentlitteratur.

Justesen, Lise. Mik-Meyer, Nanna (2011). *Kvalitativa metoder. Från vetenskapsteori till praktik*. Studentlitteratur: AB, Lund

Julkunen, Ilse & Salavaara Veronica (2008) Övergång från skola till arbetsliv i Finland -utveckling och trender. Ingår i Olofsson, Jonas & Panican Alexandru (red.). Ungdomars väg från skola till arbetsliv – nordiska erfarenheter. Nordiska ministerrådet: Köpenhamn, 131–189

Kvale, Steinar & Brinkman, Svend (2009) Den kvalitativa forskningsintervjun. Studentlitteratur: Lund.

Komonen Katja 2010. Arbetsverkstäder som metod inom ungdomsarbete. Ingår i Hoikkala, Tommi & Sell Anna (red.) Ungdomsarbete är nödvändigt. Teoretisk underbyggnad, metodernas begränsningar och möjligheter. Nätverket för ungdomsforskning. Nätpublikation, 134–147.

Lag om ändring av ungdomslagen 693/2010 kap 3 § 7. Tillgängligt på:
<http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2010/20100693> Hämtat: 11.10.2016

Leinonen, Tuomas (2012) Nuorten koulutuksen keskeyttäminen ja sen hinta. Sosiaalikehitys Oy. Tillgängligt på: <http://www.koordinaatti.fi/sites/default/files/nuorten-koulutuksen-keskeyttaminen.pdf> Hämtat 11.10.2016.

Meeuvisse, Anna; Sunesson, Sune & Swärd, Hans (2006) Socialt arbete. En grundbok. Stockholm: Natur & Kultur.

Närvänen, Anna-Liisa (2009) Ålder, livslopp, åldersordning. Ingår i Jönson, Håkan red. (2009) Åldrande, åldersordning, ålderism. Linköping Universitet, 18-29. Tillgängligt på:
<http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:354703/FULLTEXT01.pdf> Hämtat: 9.3.2017

Olofsson, Jonas & Lundahl, Lisbeth (2013) Unga möter ökande sociala risker - en bakgrund om ungdomsarbetslöshet och utanförskap. Socialmedicinskt tidskrift 5/2013, 733–743

Pekkala, Terho (red.) (2010) *Grunderna i arbetsträning och individuell träning. – tjänster och metoder i verkstäder 2000-talet*. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry. Tillgängligt på:
<http://www.ula.fi/assets/Public-files/Bcker/Grunderna-i-arbetstrning.pdf> Hämtat: 17.2.2017.

Raseborg. Sysselsättningsavdelningen. Ungdomsverkstaden Koi och Fixar Malte. Broschyr i pdf. Tillgängligt: <http://www.ula.fi/assets/Uploads/Ny-mapp/KoiMalte-broschyr-2.pdf> Hämtad: 9.10.2016

Roberts, Ken (2009) Socio-economic reproduction. Ingår i: Furlong, A. (red.) Hand-book of Youth and Young Adulthood. New perspectives and agendas, 14-21. New York: Routledge. Tillgängligt på: https://books.google.fi/books?hl=en&lr=&id=jwHvDIm-TToC&oi=fnd&pg=PA14&dq=Socio-economic+reproduction&ots=QiQjsJiNKs&sig=MriKlcYrVmzyf0jpKIQxE5TdD8w&redir_esc=y#v=onepage&q=Socio-economic%20reproduction&f=false Hämtat 30.2.2017

Satka, Mirja & Julkunen, Ilse & Kääriäinen, Aino & Poikela, Ritva & Yliruka, Laura & Muurinen, Heidi (2016) Johdanto –Käytäntötutkimus tietona ja taitona. Teoksessa Satka, Mirja & Julkunen, Ilse & Kääriäinen, Aino & Poikela, Ritva & Yliruka, Laura & Muurinen, Heidi (toim.) Käytäntötutkimuksen taito - Praktikforskningens konst. Heikki Waris -instituutti & Matilda Wrede - instituutti, 8–30.

Satka, Mirja & Karvinen-Niinikoski, Synnöve & Nylund, Marianne.(2005). Mitä sosiaalityön käytäntötutkimus on? Ingår i Satka, Mirja & Karvinen-Niinikoski & Synnöve, Nylund, Marianne & Hoikkala, Susanna. Sosiaalityön käytäntötutkimus. Helsinki: Palmenia-kustannus, 9-19

Statistikcentralen (2016 a) Arbetskraftundersökning 2016, augusti. Tillgängligt på:
http://tilastokeskus.fi/til/tyti/2016/08/tyti_2016_08_2016-09-20_tie_001_sv.html Hämtat 11.10.2016.

Statistikcentralen (2016 b) Työvoimatutkimus 2015. Tillgängligt på:
http://www.tilastokeskus.fi/til/tyti/2015/13/tyti_2015_13_2016-04-12_kat_002_fi.html Hämtat 11.10.2016.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli.(2009) Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Latvia: Livonia Print.

Tägström, Jenny (2014) Ungdomsverkstäder (Finland). Nordens välfärdscenter. Tillgängligt på:
<http://kunnskapsbanken.org/prosjekt/ungdomsverkst%C3%A4der-finland> Hämtat: 16.2.2017

Undervisningsministeriet (2006) Allmänna grunder och rekommendationer för ungdomsverkstäderna. Tillgängligt på:
http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisotyoen_kohteet_ja_rahoitus/tyoepajat/Liitteet/allmanna_grunder_ungdomsverkstaderna.pdf Hämtat: 16.2.2017

ULA-Kompetenscenter. Arbetsverkstaden i Raseborg –Koi och Fixar Malte. Tillgängligt på:
<http://www.ula.fi/ula-natverket/nypage/beskrivning-av-verksamheten/> Hämtat: 9.10.2016

Ungdomslag 27.1.2006/72 kap 1 § 1. Tillgängligt på:
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2006/20060072> Hämtat: 11.10.2016

Walther, Andreas (2006) Regimes of youth transitions. Choice, flexibility and security in young people's experiences across different European contexts. In Young. Nordic Journal of Youth Research. 119-139

BILAGOR

Bilaga 1: Informationsbrev

INFOMRATIONSMBREV

Bästa mottagare

Vi är två socialarbetarstuderade vid Helsingfors Universitet. I våra magisterstudier ingår en praktikforskningskurs som görs i samarbete med ungdomsverkstaden KOI. I vår forskning vill vi kartlägga det stöd/de faktorer som du upplever att har hjälpt dig att komma vidare från KOI till arbete eller studieplats. Dina upplevelser, erfarenheter och åsikter är betydelsefulla. **Genom att delta i intervjun och dela med dig av dina erfarenheter så kan du hjälpa och stöda andra ungdomar som är vid KOI** och som ännu söker vägen till arbete eller utbildning. Intervjun kommer att utföras vid KOI mellan november 2016 till januari 2017, beroende på vilket datum som passar dig.

Om du bestämmer dig för att delta i intervjun så vill vi påminna dig om att det är frivilligt och du kan avbryta ditt deltagande när som helst. Du har också rätt att låta bli att svara på frågor under intervjutillfället. Du kommer att vara anonym, vilket innebär att dina svar är konfidentiella. För att garantera att ditt bidrag till avhandlingen blir återgivet på ett korrekt sätt så kommer intervjun att spelas in med bandspelare. Inspelningen används endast i forskningssyfte och det är endast vi som har tillgång till materialet från intervjun.

Om du har frågor så kan du ta kontakta oss

Sofie Rikberg: sofie.rikberg@helsinki.fi

Jeanette Cronstedt: jeanette.cronstedt@helsinki.fi

Bilaga 2: Samtyckesblankett

Praktikforskningens syfte är att kartlägga vilka faktorer som har hjälpt ungdomar som varit vid KOI att ta steget för att komma vidare ut i studie- eller arbetslivet.

Jag tillåter härmed att Jeanette Cronstedt och Sofie Rikberg får använda sig av den information som uppkommer under intervjun till deras forskningsrapport.

Jag ger mitt samtycke till att delta i praktikforskningen.

Jag är medveten om att det är frivilligt att delta i undersökningen och att jag får avbryta när som helst.

Jag tillåter att intervjun bandas in.

Jag har fått tillräckligt med information om undersökningen och bekräftar mitt deltagande i undersökningen.

Datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Bilaga 3: Intervjuguide

1. Bakgrundsfakta och Ungdomarnas livssituation

Ålder?

Utbildning/Arbetserfarenheter?

Hur ser din livssituation nu? (Studerar du eller arbetar du nu? Var och hur länge?)

(Varifrån får du nu din regelbundna inkomst? (lön, utkomststöd, arbetsmarknadsstöd, sjukdagpeng, rehabiliteringsstöd pension)

Boendeform (ensam, sambo, kompis, föräldrarna)

2. Servicen från ungdomsverkstaden KOI

När avsluta du din rehabilitering på arbetsverkstaden KOI?

Hur länge var du på verkstaden?

Hur såg din situation ut när du började på verkstaden KOI?

Hurudant stöd, handledning och rådgivning fick du från verkstaden? (t.ex. arbetspraktik, arbetslivsträning, rehabiliterande arbete, individuell handledning, stöd av andra arbetaren eller/och unga på verkstaden, grupp stöd)

Hurudan betydelse har verkstaden haft för dig?

Upplivede du att du fick tillräckligt med stöd från verksamheten?

Uppnådde du dina mål på verkstaden?

Har du förbättringsförslag gällande verksamheten vid KOI?

3. Utmaningar med att ta steget ut i studie- eller arbetslivet

Vad hände sedan efter att du slutat på ungdomsverkstaden KOI?

Vad har känts svårt/utmanande när du har sökt studie eller arbetsplats? Lösningar?

Hur har arbetet eller studieplatsen tagit emot dig?

Har det skett förändringar i ditt liv som har hjälpt dig framåt? Vilka förändringar?

4. Hjälpt och stöd som ungdomarna fått

Vem har hjälpt dig att få arbete eller studieplats?

Vilka myndigheter har du varit i kontakt med?

Hurudant stöd har de gett? (socialen, arbets- och näringsbyrå, mentalvården eller ngn annan?)

Hurudana erfarenheter har du av att arbeta med myndigheterna som du har varit i kontakt med?

Har någon i ditt nära nätverk hjälpt/stött dig? (familjemedlem, vänner)

Vilka andra händelser/faktorer har inverkat på att du har hittat vägen till arbete eller studieliv?

5. Övrigt

Vilka råd vill du ge till unga på KOI som söker sin väg till arbets- eller studielivet?

Är det något annat du vill ännu berätta?

Bilaga: 4

Kategorier	Kod	Exempel från studier
Ungdomens livssituation	Mammaledighet Arbetar Studerar Nyligen blivit arbetslös	<i>"För tillfälle är jag mammaledig. I mars ska jag återvända till arbetet."</i>
Utmaningar i steget vidare till arbets- och studielivet:	Individuella utmaningar: Nya rutiner och dygnsrytmen brist på motivation egen livssituation, negativa händelser språket okunskap om egna rättigheter Strukturella orsaker: arbetsosäkerhet bostadsproblem	<i>"Min största svaghet e ju att jag har dålig finska"</i> <i>"En arbetsplats var jag och försökte söka mig till praktiken, men då var de och insåg att aha vi har redan praktikanter där. Att det blir inget arbete, att de blir så därän lite orolig att det inte ska finnas arbete för mig där. "</i>
Stöd och hjälp för att komma framåt i sitt liv	Instanser FPA TE- byrån, socialen, skolan, praktikplatsen, ungdomsgården, Nära sociala nätverk vänner familjen Den unga själv motivation mognad	<i>"Jag fick sanssi kort från työkkärin och på det sättet fick jag en anställning, så jag fick lite mera pengar då"</i> <i>"Vännerna hjälpte mig att komma framåt i livet"</i> <i>"Nu när jag har blivit äldre, så har jag börjat fundera annorlunda på saker. När jag var yngre hade jag en annan inställning mot skolan och skolka mycket."</i>
KOI Steget framåt: färdigheter inför arbets- och studielivet	Aktivering Rutiner Individuell handledning Stöd i att söka arbete och studier.	<i>"Innan hade jag ingen dygnsrytm, så KOI hjälpte mig att få rutiner och att bli färdig inför arbetet."</i> <i>"I mellan kunde komma sån därän; att hej att det finns sedan ett arbete om ni är intresserade. Så de var nog sådär, att de hjälpte till nog lite med de där att hitta arbete, dvs. att komma vidare"</i>